

मुंबई परिसरातील विद्युत पुरवठा व प्रसारण प्रणाली मजबूत करण्यासाठी राबविण्यात येणाऱ्या प्रकल्पांच्या समस्यांचे निराकरण करण्यासाठी मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण-२०२१/प्र.क्र.२५२/ऊर्जा-४

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : ०८ डिसेंबर, २०२२

- वाचा:-** १) शासन निर्णय क्रमांक: बैठक-२०१५/प्र.क्र.४८०/ऊर्जा-४,
दिनांक २९ जानेवारी, २०१६
२) शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-२०२०/प्र.क्र.१४७/ऊर्जा-५,
दिनांक १८ डिसेंबर, २०२०
३) महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग यांचे दिनांक २३ सप्टेंबर, २०२१ चे पत्र.

प्रस्तावना:

मुंबई परिसरातील विद्युत पुरवठा व प्रसारण प्रणाली संबंधी करावयाच्या उपाययोजनांसाठी प्रधान सचिव (ऊर्जा) यांच्या अध्यक्षतेखाली शासन निर्णय क्रमांक: बैठक-२०१५/प्र.क्र.४८०/ऊर्जा-४, दिनांक २९ जानेवारी, २०१६ अन्वये समिती स्थापन करण्यात आली आहे.

मुंबई शहराचा वीज पुरवठा अबाधित ठेवण्याकरिता सन १९८१ पासून मुंबई आयलॅंडींगची सुविधा उपलब्ध आहे. जेणे करून अशा आणीबाणीच्या काळात मुंबई शहराचा वीज पुरवठा ग्रीड पासून वेगळा होऊन मुंबईतील वीज पुरवठा अखंडीत राहतो. परंतु, दिनांक १२ ऑक्टोबर, २०२० रोजी मुंबई आयलॅंडींग सिस्टीम कार्यान्वित न झाल्याने मुंबई शहराचा वीज पुरवठा काही काळाकरिता खंडीत झाला होता. दिनांक १२ ऑक्टोबर, २०२० रोजी मुंबई, मुंबई उपनगरे, ठाणे, नवी मुंबई तसेच, उपनगरीय रेल्वेचा सकाळी ११:०० वाजता खंडीत झालेला वीजपुरवठा टप्प्याटप्प्याने सुरू करण्यात आला होता. परिणामी मुंबई आयलॅंडींग प्रणाली अधिक मजबूत करण्याची आवश्यकता निर्माण झाली आहे. मुंबई परिक्षेत्रात बेस्ट इलेक्ट्रीसीटी, मे. टाटा पॉवर कंपनी, मे. अदानी इलेक्ट्रीसीटी मुंबई इन्फ्रा लि. आणि महावितरण या वीज कंपन्या कार्यरत आहेत. मुंबई मधील एम्बेडेड जनरेशनच्या माध्यमातून मिळणाऱ्या वीजेच्या प्रमुख वीज वितरण कंपन्यांकडील 'वीज खरेदी कराराची' मुदत दिनांक ३१ मार्च, २०२४ रोजी संपत असल्याने भविष्यातील 'वीज पुरवठा व मागणी' याचा समतोल साधण्यासाठी मुंबई आयलॅंडींग सिस्टीम संबंधित स्टेक होल्डर्स समवेत चर्चा करून आढावा घेणे आवश्यक असल्याची शासनाची धारणा झाली असल्याने उक्त बाबींवर विचारविनिमय करून आवश्यक त्या उपाय योजना करण्याकरिता प्रधान सचिव (ऊर्जा) यांच्या अध्यक्षतेखाली वर संदर्भ क्रमांक २ मध्ये नमूद दिनांक १८ डिसेंबर, २०२० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये समिती स्थापन करण्यात आली आहे.

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग यांनी वरील संदर्भाधीन क्र. ३ येथे नमूद दिनांक २३ सप्टेंबर, २०२१ च्या पत्रान्वये सन २०१२ पासून त्यांच्याद्वारे आयोजित केलेल्या बैठकांमधील टास्क फोर्सच्या चर्चेच्या अनुभवाच्या आधारावर विद्यमान टास्क फोर्सच्या संरचनेमुळे वन विभाग,

सीआरझेड वन्यजीव (एसबीडब्ल्यूएल/एनबीडब्ल्यूएल), मीठ आयुक्त, भारत सरकार (Salt Commissioner, GoI), सिडको नवी मुंबई, नवी मुंबई महानगरपालिका, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, सार्वजनिक बांधकाम विभाग/ महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ/ मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण, भारतीय राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण (NHAI), भारतीय रेल्वे (मध्य/पश्चिम रेल्वे), भारतीय विमानतळ प्राधिकरण, नागरी उड्डयन प्राधिकरण, हवाई दल, उर्जा आणि दूरसंचार समन्वय समिती (PTCC), केंद्रीय विद्युत प्राधिकरण इ. सारख्या विविध विभागांकडून निर्णय घेणारे अधिकारी टास्क फोर्सच्या बैठकांमध्ये सहभागी होत नसल्याने उपस्थित होणाऱ्या समस्यांवर अपेक्षित कार्यवाहीस कालबद्ध प्रतिसाद मिळणे शक्य होत नसल्याचे नमूद करून, मुंबई विद्युत पुरवठा व प्रसारण प्रणाली (Transmission System) बळकट करण्यासाठी शासकीय विभाग आणि वर नमूद एजन्सी तथा यंत्रणांमध्ये प्रभावी समन्वय राखण्यासाठी मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती स्थापन करण्याची महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग यांनी शासनास विनंती केली आहे.

उपरोक्त बाबी विचारात घेता, वर संदर्भ क्रमांक १ मध्ये नमूद दिनांक २९ जानेवारी, २०१६ रोजीचा शासन निर्णय अधिक्रमीत करून मुंबई परिसरातील विद्युत पुरवठा व प्रसारण प्रणाली मजबूत करण्यासाठी राबविण्यात येणाऱ्या प्रकल्पांच्या समस्यांचे निराकरण करण्यासाठी मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

प्रस्तावनेमधील नमूद पार्श्वभूमी विचारात घेता, मुंबई महानगर व उपनगर परिसरातील विद्युत पुरवठा व प्रसारण प्रणाली मजबूत करण्यासाठी राबविण्यात येणाऱ्या प्रकल्पांच्या समस्यांचे कालबद्ध मर्यादेत संबंधित संस्थांकडून निराकरण व समन्वय करण्यासाठी मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली खालीलप्रमाणे समिती गठित करण्यात येत आहे:-

१. मुख्य सचिव	-	अध्यक्ष
२. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव (वित्त)	-	सदस्य
३. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव (नियोजन)	-	सदस्य
४. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव (महसूल)	-	सदस्य
५. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव (पर्यावरण)	-	सदस्य
६. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव (नगर विकास १ व २)-	-	सदस्य
७. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव (ऊर्जा)	-	सदस्य
८. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव, रस्ते (सार्वजनिक बांधकाम) -	-	सदस्य
९. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव (वने)	-	सदस्य
१०. मीठ आयुक्त, भारत सरकार	-	सदस्य
११. आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका	-	सदस्य
१२. आयुक्त, नवी मुंबई महानगरपालिका	-	सदस्य
१३. आयुक्त, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण	-	सदस्य
१४. उपाध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, सिडको नवी मुंबई -	-	सदस्य

१५. उपाध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ	-	सदस्य
१६. राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरणाचे प्रतिनिधी	-	सदस्य
१७. अध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महापारेषण	-	समन्वयक तथा सदस्य
१८. संचालक (संचलन), महापारेषण	-	सदस्य
१९. कार्यकारी संचालक, राज्यभार प्रेषण केंद्र, ऐरोली, नवी मुंबई-	-	सदस्य
२०. सह सचिव/ उप सचिव, ऊर्जा विभाग	-	सदस्य सचिव

विशेष निमंत्रित सदस्य:-

१. उपाध्यक्ष तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण (MHADA)	-	सदस्य
२. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, झोपडपट्टी पुर्नवसन प्राधिकरण -	-	सदस्य
३. जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर	-	सदस्य
४. जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर	-	सदस्य
५. जिल्हाधिकारी, ठाणे	-	सदस्य
६. जिल्हाधिकारी, पालघर	-	सदस्य
७. जिल्हाधिकारी, रायगड	-	सदस्य
८. व्यवस्थापकीय संचालक, बेस्ट उपक्रम	-	सदस्य
९. अध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महावितरण	-	सदस्य
१०. अध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महानिर्मिती	-	सदस्य
११. विभागीय रेल्वे प्रबंधक, भारतीय रेल्वे (मध्य/ पश्चिम रेल्वे)	-	सदस्य
१२. व्यवस्थापकीय संचालक, अदानी इलेक्ट्रीसीटी मुंबई इन्फ्रा लि. -	-	सदस्य
१३. मुख्य संचलन अधिकारी व कार्यकारी संचालक टाटा पॉवर कं. -	-	सदस्य

विशेष निमंत्रित सदस्यांना आवश्यकतेनुसार समितीच्या बैठकीत बोलविण्यात येईल तसेच उक्त सदस्य अथवा त्यांचे प्रतिनिधी व्यतिरीक्त आवश्यकता असल्यास अन्य संबंधित विभागाच्या किंवा कंपनीच्या प्रतिनिधींना नव्याने विशेष निमंत्रित सदस्य म्हणून बोलविण्याचा अधिकार ऊर्जा विभागास राहिल.

२. उपरोक्त समितीची कार्यक्षमता पुढीलप्रमाणे राहिल:-

अ) मुंबई महानगर व उपनगर परिसराची पारेषण व वितरण प्रणाली बळकट करण्यासाठी विद्युत पुरवठा करणाऱ्या बेस्ट इलेक्ट्रीसीटी, मे. टाटा पॉवर कंपनी, मे. अदानी इलेक्ट्रीसीटी मुंबई इन्फ्रा लि. आणि महावितरण या कंपन्यांमार्फत करण्यात येणाऱ्या उचित त्या उपाययोजनांचा आढावा घेऊन समितीच्या माध्यमातून उचित निर्देश देवून त्याची अंमलबजावणी करणे.

ब) मुंबईत नवीन निर्मिती संच उभारणे जागेच्या अभावाने शक्य नसल्याने मुंबईतील वीज मागणी पूर्ण करण्याच्या अनुषंगाने आंतरराज्य (Intrastate Transmission System) आणि राज्यांतर्गत (Inter State Transmission System) पारेषण प्रणालीतून वीज

पारेषित करुन आणणे (Bulk Power Transmission) आवश्यक असल्याने त्यासाठी सर्व आवश्यक त्या उपाययोजना करणे.

क) मुंबई शहर व उपनगरात भविष्यातील वीज मागणीचा (Load Centre) अभ्यास करुन ४००/२२०/१३२/१०० केव्ही उपकेंद्र उभारणेच्या अनुषंगाने उक्त उपकेंद्रासाठी लागणारी मुंबई परिसरातील जागा एम.एम.आर.डी.ए. किंवा बृहन्मुंबई महानगरपालिका किंवा सिडको किंवा स्थानिक स्वराज्य संस्था किंवा इतर सक्षम संस्थाकडून प्राप्त करुन घेण्यासाठी निर्देश देणे. अन्य आवश्यकता असल्यास नगर विकास विभागाच्या किंवा संबंधित विभागाच्या किंवा स्थानिक प्राधिकरणाच्या विकास आराखड्यात त्यासाठी उचित तरतूद करणे.

ड) मुंबई परिसरास जागेचा अभाव असल्याने भविष्यात, कमी जागेत GIS तंत्रज्ञानावर आधारित उपकेंद्रे उभारणे काळाची गरज ठरणार आहे. तसेच मोकळ्या जागेवर भूमिगत उपकेंद्र देखील उभारावी लागण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. त्या अनुषंगाने सध्याच्या मुंबई शहर विकास नियंत्रण नियमावलीमध्ये विशेष प्रकारच्या उपकेंद्रांसाठी उपयुक्त बदल करणे आवश्यक राहिल. त्यात वीज पूरवठा पायाभूत आराखडा सुविधांसाठी विशेष विनिमय तयार करण्याची देखील शक्यता नाकारता येत नाही. त्या अनुषंगाने उचित निर्णय तातडीने घेणे. तसेच, मुंबईत बेस्ट उपक्रमाच्या वितरण उपकेंद्रांसाठी जागेची गरज असल्याने शासकीय/ बृहन्मुंबई महानगर पालिकेच्या अखत्यारीतील जागा उपलब्ध होण्यासाठी उपाययोजना करणे.

इ) मुंबईस लागून असलेल्या परिसरातून मुंबईत वीज पारेषणसाठी, वाहिन्या (केबल/ ओव्हरहेड) उभारतांना वन विभाग, पर्यावरण विभाग, रेल्वे, मीठ आयुक्त, भारत सरकार, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, राष्ट्रीय महामार्ग संबंधी आवश्यक ती परवानगी तातडीने मिळण्यासाठी निर्देश देणे, तसेच Right of Way संबंधात उदभवणाऱ्या सर्व समस्यांचे निराकरण करण्याबाबत उपाययोजना करणे.

सदर समितीकडून दर ३ महिन्यातून एकदा आढावा घेतला जाईल. तसेच, अतिरिक्त विषयांबाबत गरज पडल्यास संबंधित विभागांना विशेष निमंत्रित करण्यात येईल.

हा शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्र. २०२२१२०८१४३५१७६८१० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सु. झा. रेडेकर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राज भवन मुंबई

२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. उप मुख्यमंत्री तथा मंत्री (ऊर्जा), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. प्रधान सचिव (ऊर्जा) मंत्रालय, मुंबई
६. प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
७. प्रधान सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८. प्रधान सचिव (महसूल), मंत्रालय, मुंबई
९. प्रधान सचिव (नगर विकास १ व २) , मंत्रालय, मुंबई
१०. प्रधान सचिव (पर्यावरण) , मंत्रालय, मुंबई
११. प्रधान सचिव, रस्ते (सार्वजनिक बांधकाम) , मंत्रालय, मुंबई
१२. प्रधान सचिव (वने) , मंत्रालय, मुंबई
१३. मीठ आयुक्त, भारत सरकार
१४. आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका
१५. आयुक्त, नवी मुंबई महानगरपालिका
१६. आयुक्त, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण
१७. उपाध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, सिडको नवी मुंबई
१८. उपाध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ
१९. उपाध्यक्ष तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण (MHADA)
२०. राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिरणाचे प्रतिनिधी
२१. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, झोपडपट्टी पुर्नवसन प्राधिकरण
२२. जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर
२३. जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर
२४. महाव्यवस्थापक, बेस्ट उपक्रम
२५. महालेखापाल (लेखापरिक्षा)-१, महाराष्ट्र, मुंबई-४०००२०
२६. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई-४०००२०
२७. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२, महाराष्ट्र, नागपूर
२८. महालेखापाल (लेखापरिक्षा)-२, महाराष्ट्र, नागपूर
२९. अधिदान व लेखाधिकारी, वांद्रे (पूर्व) मुंबई-४०००५१.
३०. अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई
३१. निवासी लेखाधिकारी, मुंबई
३२. संचालक, लेखा व कोषागरे, मुंबई
३३. मुख्य लेखापरिक्षक, स्थानिक निधीलेखा, कोकण भवन, मुंबई
३४. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ सुत्रधारी कंपनी मर्या., प्रकाशगड, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-५१
३५. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत निर्मिती कं. मर्या., प्रकाशगड, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-५१.

३६. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कं.मर्या., प्रकाशगड, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-५१.
३७. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कं. मर्या., प्रकाशगंगा, वांद्रे-कुर्ला संकुल, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-५१.
३८. वित्त विभाग (व्यय-१६)
३९. नियोजन विभाग (कार्यासन-१४८३)
४०. ऊर्जा विभागातील सर्व कार्यासने
४१. निवडनस्ती (ऊर्जा-४), उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई.